

וישב (389)

"הַמֶּלֶךְ תְּמַלֵּךְ" כפל הלשון על שום מה? בספר "בהיות הבוקר", ענה על כך על פי דברי המגיד מדובנא. את הפסוק: "ומלכת בכל אשר תאווה נפשך והיית מלך על ישראל" (מלכים א. יא, לו) פירש המגיד מדובנא, שבכדי שיוכל אדם להיות מלך על ישראל, עליו לשלוט ולמלוך תחילה על עצמו ועל תאוותיו. רק לאחר "ומלכת בכל אשר תאווה נפשך", לאחר שהינך שולט ומושל על עצמך, ויצרך נתון בידך, אזי: "והיית מלך על ישראל", יכול אתה לשלוט ולמלוך על אחרים. לפי זה מפרש ה"בהיות בוקר" את כפל הלשון שבפסוק. האחים אומרים ליוסף: "הַמֶּלֶךְ", הלא אינך מולך ומושל על עצמך, וכמו שמפרש רש"י (לז.ב): שהיה עושה מעשה נערות, מתקן בשערו ממשמש בעיניו כדי שיראה יפה. ואם על עצמך אינך מולך, האם "תְּמַלֵּךְ עֲלֵינוּ" ספר "ומתוק האור"

וְיִשְׂרָאֵל אָהַב אֶת יוֹסֵף... עֲשֵׂה לוֹ כְּתֹנֶת פָּסִים (לז.ג) רש"י מפרש: פסים: ראשי תיבות פוטיפר, סוחרים, ישמעלים, מדינים, רמז שכתונת הפסים הטילה קנאה בינו לבין אחיו, ועל ידי כך נגרמו לו כל הצרות. אמר המגיד הירושלמי הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל: לפעמים אנו מקנאים וחושבים כי לשני יש יותר מאיתנו, וחולמים להגיע לעושרו ולמעמדו של השני, אבל אנו לו יודעים כי לכל אחד יש לו "החבילה" שלו. מקנאים ומקנאם, ולא יודעים שבעצם אנו מקנאים בצרותיו של השני! דוגמא לכך מוצאים אנן בפרשתנו: "וְיִשְׂרָאֵל אָהַב אֶת יוֹסֵף... עֲשֵׂה לוֹ כְּתֹנֶת פָּסִים". הרי אותה כתונת פסים, שהיתה סיבה לקנאת האחים כלפי יוסף, היתה טוויה מצרות קשות העתידות לבוא עליו: פוטיפר, סוחרים, ישמעלים, מדינים... אך אנשים רואים ואינם יודעים מה הם רואים. ספר "ילקוט מאיש לרעהו"

וַיִּפְרָה וַיֵּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנֵי תַּיָּה רָעָה אֶכְלְתֶּהוּ (לז.ג) ואיך סמך יעקב על סימן זה שמצא בכותנתו כדי להכריע הדבר שמת יוסף והרי משנה ערוכה היא (יבמות קב.) דאין מעידים על אדם שמת על פי סימן שיש בבגדיו וכדמפרשינן לה דחיישינן לשאלה שמא השאיל בגדיו לאחרים. אכן כתונת זה היתה אותה כתונת פסים אשר עשה לו יעקב לכבודו וכמו שדרשו חז"ל, וא"כ יודע היה יעקב ביוסף שלא ישאיל לאחרים וכל כה"ג אמרו שם בגמרא שהוא סימן גמור ועדות על מיתה ושפיר למד יעקב מסימן זה שבכתונת יוסף כי טרוף טורף. ספר "המאור שבתורה"

וְהָיָה אֲנַחְנוּ מְאֻלָּמִים אֻלָּמִים כְּתוּבָה הַשְּׂדֵה (לז.ד) כתב רבינו בחיי, כששמעו אחי יוסף שחלם שקמה אלומתו וגם ניצבה ואלומותיהם משתחוות לו, הבינו שחלם שהוא המלך והם עבדיו, אבל לעגו לחלומו, מה ראה להמשילם באלומות תבואה. ונעלם מעיניהם שמלכותו תהיה עקב חלום פרעה אודות הרעב והשבע, וגם יבואו להשתחוות לו בבקשם תבואה! ונאמר כאן: "וְהָיָה" שלוש פעמים: "וְהָיָה אֲנַחְנוּ מְאֻלָּמִים אֻלָּמִים..." "וְהָיָה קָמָה אֻלָּמִית"..." וְהָיָה תְּסַבִּינָה אֻלָּמִיתִיכם", כנגד שלוש פעמים שירדו למצרים והשתחוו לו: פעם ראשונה כשירדו לשכור אוכל, פעם שניה כשהביאו עימם את בנימין, ופעם שלישית כשירדו עם יעקב אביהם. ספר "מעייני השבוע"

הוא מוצאת והיא שְׁלֵטָה אֶל חֲמִימָה לְאָמֶר (לח.כה) כתב בתרגום יונתן הן עוזיאל דנאבד ממנה המשכון הזה, והתפללה לה' עד שמצאה אותו, ודיוקו מדכתב "מוצאת" בלשון מציאה. ויש להבין לשם מה התורה מספרת לנו דבר זה שאבדה המשכון והתפללה על כך. ויש לומר דאיתא במדרש רבה: חותמת רומז למלוכה, פטילים רומז לפתיל תכלת, שהסנהדרין התעטפו את עצמם בטלית הדין. מטה רומז למלך המשיח. ונראה שלכן סיפרה התורה שנאבד ממנה המשכון והתפללה על כך, דהקב"ה רצה שתתפלל על ג' עניינים אלו, כי הם דברים העומדים ברומז של עולם ובכח התפלה תזכה להם. ספר "מטוב נהורך"

גלות מצרים, ע"י חלומות וַיִּחְלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיִּגְדַּל אֶתְחִי (לז.ה) כל מהלך ירידת יעקב אבינו למצרים היה על ידי חלומות. על יד חלומות יוסף נתגלגל הדבר שנמכר למצרים, ואחר כך היו חלום שר המשקים וחלום פרעה, שעל ידי כל זה התגלגלה ירידת יעקב למצרים. ונראה שהמכוון בה הוא, שיציאת מצרים היה לה בדין להיעשות ע"י מעשה ה' לבדו, וכדכתיב: "אני ולא מלאך", ותחילת גלות מצרים גם היא היתה בעצם התחלת מהלך הגאולה, ולכן גם בחלק זה היה הדגשה של מעשה ה', שהרי חלומות הם מהשי"ת לבדו בלי שום אמצעי אחר. רב פינקוס זצ"ל בספרו "תפארת שמשון"

וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרָיִם (לט.ב) ישנם אנשים שאינם יכולים לעבוד את השם יתברך, אלא כשהם עניים ואביונים, ואילו כשהם מתעשרים מיד

וַיֵּאמְרוּ לוֹ אֶתְחִי הַמֶּלֶךְ תְּמַלֵּךְ עֲלֵינוּ (לז.ח)

וחורף והוא עדיין קיים, זוהי ראייה שיוכל להשאר בחיים בכל המצבים ולכן כל י"ב חודש הוא סימן לכח הכללי להיות קיים בכל המצבים שמתחדשים במשך הזמן. לכן ענשו של יוסף היה דוקא בשנים. שכן קיום בכל המצבים מהווה פרק זמן ראוי להתבוננות הנצרכת.

ספר "לחת עליון"

הלכה: להוציא חבירו כשלא אוכל ושותה עמו

אין המברך מוציא אחרים אלא אם כן אוכל ושותה עמהם, אך אם אינו אוכל ושותה לא יוכל לברך עבור אחרים אף שאינם יודעים לברך, היות ואין דין ערבות בכרכות הנהנין, ואם עבר ובירך הרי זה ברכה לבטלה ולא יוצאים בה אף בדיעבד. אולם יכול לברך עבור ילדים פחות מגיל מצוות שאינם יודעים לברך כדי לחנכם וללמדם לברך, אף שאינם ילדיו.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: בְּצֶדֶק כָּל-אֲמָרֵי-פִי: אֵין בָּהֶם, נִפְתָּל וְעָקַשׁ

ספר משלי

תקירה: משיכה (קניין): לא מועילה בעציץ נקוב משום שקרקע אינה נקנית במשיכה, או שכיון שנחשב מחובר לקרקע עולם אינה משיכה כלל, כמו המושך ענף שמחובר לאילן שאינה משיכה. (שיעורו ר' שמואל קידושין עמוד רמ)

סיפור: אין מקום לקנאה: בטקס מסויים, בו השתתפו נציגי שלוש הדתות, רב יהודי ולהבדיל כומר נוצרי ושייח מוסלמי, הוקרא שמו של הרב אחרי שמותיהם של הכומר והשייח. לאחר הטקס פנה המנחה אל הרב היהודי ואמר לו: אנו מקווה, שלא הקפדת על כך, ששמך הוקרא אחרון. חייך הרב ואמר: לא היה כל מקום לקפידה. אמא לעולם אינה מקנאה ביוצאי חלציה, והדת היהודית היא, כידוע האמא של הדתות האחרות.

ספר "חזו וחלק" חלק ב' (דף קמ)

שבת שלום, חנוכה שנח

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת גייס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה גיזות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון:** נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבת:** נתן בן רבקה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גיזיל לאוני. **לעילוי נשמת:** גינט מסעודה בת גיזיל יעל, שלמה בן מתה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מורי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן גיזיל, ליליאן רוזה בת אוטה נגמה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה.

שוכחים הם: **"וישמן ישורון ויבעט"**. מאידך ישנם אנשים שאינם עובדים את השם יתברך אלא רק מתוך עושר והרחבה, ואילו בעוני הרי, עניות מעבירה את האדם על דעתו ועל דעת קונו. אצל יוסף מעידה עליו התורה, כי: **"וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף"**, שהיה דבוק בהשם יתברך, גם כאשר **"וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ"**, גם **"וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו"** כשהיה בשפל המדרגה. הוא עמד בשני הניסיונות, בנסיון העוני ובנסיון העושר. **"מענינה של תורה"**

השפעת ההצלחה והמקום סכנה שלא יסור מדרך ה' וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמְצַרִּי (ל.ט.ב)

הנה, ישנם שני דברים שהם גרמא בזיקין, שהאדם יסור מדרך הטוב לרע ח"ו, האחד: כשעולה על במתי ההצלחה ובכל אשר יעשה יצליח, ואומר ומתברך בלבבו שכוחו ועוצם ידו עושה לו את החיל הזה. והשני: אם שוהה במקום דלא מעלי ואורא דטומאה, וזה גם גורם לאדם שיפול ממדריגתו. ומעידה התורה הקדושה כי לא כן ביוסף הצדיק, אף שהיה איש מצליח בכל אשר עשה וגם היה במקום טומאה, אע"פ כן הוא יוסף בצדקתו מתחילתו ועד סופו, ולא הוזק כלל וכלל. וזהו דכתיב: **"וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף"**, שהיה יוסף הצדיק תמיד עם ה', דבוק בו ית"ש. וזה על אף ש"וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ", שהצליח בכל אשר עשה, וגם לרבות **"וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמְצַרִּי"**, מקום טומאה וערה, עם כל זה היה עומד בצדקתו מתחילתו ועד סופו. **ספר "עלים לתרופה"**

למה עונשו של יוסף היה בשנים דוקא?

וְלֹא זָכַר שֵׁר הַמְשָׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ (מ.כג)

מפני שתלה בו יוסף לזכרו הוזקק להיות אסור שתי שנים (רש"י). **הגאון רבי חיים שיינברג זצ"ל** העיר, מדוע חשבון עונשו של יוסף היה דוקא לפי שנים שלמות, דבשלמא זה שקיבל "שני", הסבה ברורה מפני שאמר פעמיים **"זכרתני והזכרתני"**, אבל מדוע העונש דוקא בשנים ולא בימים, שבועות, או חודשים? אלא ביאר הגה"צ **רבי זיידל אפשטיין זצ"ל:** בית אסורים אינו מקום שנועד להעניש ולצער את החוטא, אלא היות ובמרוצת החיים אדם שוכח תפקידו, לכן נכשל בחטאים, ומטרת הכניסה לבית האסורים להכניס את האדם לחדר סגור כדי שיתבודד, ובהתבודדותו יתבונן מדוע הכניסוהו להסגר שיהרהר במה שקלקל, ואיך יתקן הדבר ולא יישנה. ככל ותיק הוא הדבר של קיימא הינו רק כשעוברים עליו י"ב חודש. כמו שמצאנו בטריפה, שאם חיה י"ב חודש אות הדבר שהיא בת קיימא ולא טריפה. וכן אמרו חז"ל שכל בעל חי שאין לו עצם, אינו חי י"ב חודש כי זמן זה כולל את כל המצבים בשנה קיץ חורף סתיו ואביב וכל עוד לא חלפו י"ב חודש עדיין נשאר ספק אם הוא מסוגל להתקיים ולחיות באותו אור ומצב שעדיין לא עבר בו. רק אחרי שעבר כל המצבים בכל תנאי האור: קור וחום קיץ

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr